

BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO

IZRAEL – NAROD BOŽJI

Narod i narodi

Isusova se Crkva rađa unutar židovskog naroda. To je narod koji tokom povijesti nosi u sebi duboku svijest da je izabrani narod, da je nosilac Božji obećanja, narod izu kojeg će izaći Mesija 'po tijelu'. Iako je Bog-Jahve stvoritelj i gospodar svih naroda, Izrael je na poseban način narod Boži. Slobodno možemo ustvrditi da se sav život Izraela učvoruje u svijesti temeljne činjenice: **on je narod Božji**. To ga razlikuje od svih drugih naroda.

O tome nam svjedoči pojmovlje: Židovi su imali dva pojma za 'narod' (**'am' uvijek u jednini**) u značenju Izrael, narod Božji i **'gojim'**, u **množini**) za sve druge narode. To je pojmovlje sprovedeno i u grčkom prijevodu Biblije (**laos=Izrael, narod Božji**; i **'ethne'** = svi drugi narodi).

Jahvin Izbor

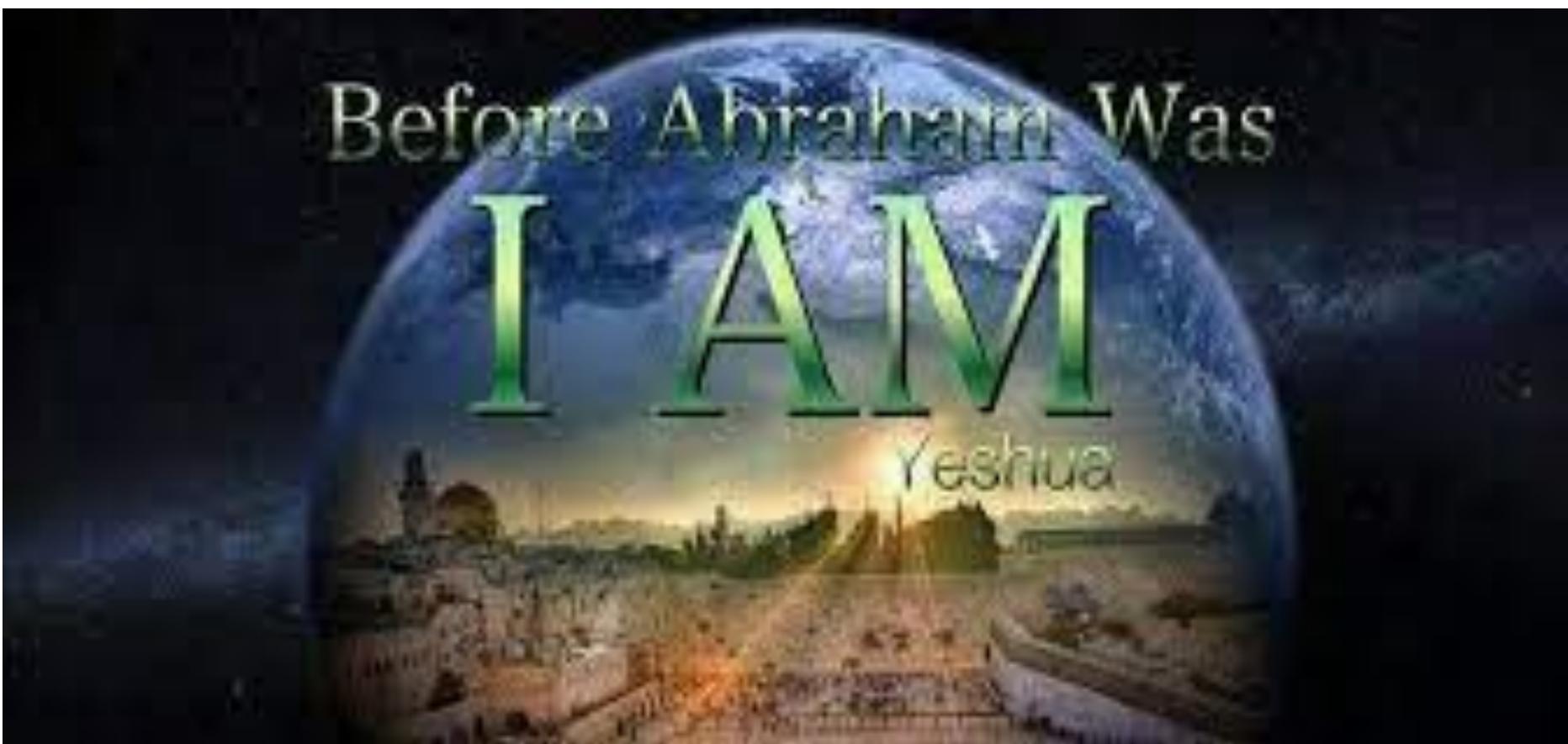
Starozavjetni biblijski spisi nam svjedoče da je Izrael religiozna zajednica koju je Bog izabrao, stavio je sebi u službu, ali u isto vrijeme i ovozemaljska zajednica koju čini zajedničko porijeklo, jezik, domovina i određena sociološko – politička struktura. Starozavjetni spisi nam jednako tako svjedoče da je taj narod Božji nesavršeni navještaj Božjeg plana o novom Božjem narodu čiji se nastup očekuje na svršetku vremena.

Ali nije židovski narod sam sebi prisvojio naslov naroda Božjega, niti je on to sam po sebi ili na temelju svojih odlika, već isključivo na temelju Božjeg izabranja.

O tome nam svjedoči tekst:

„Nije vas Jahve odabrao i prihvatio zato što biste vi bili brojniji od svih naroda – vi ste zapravo najmanji – nego zato što vas Jahve ljubi i drži zakletvu kojom se zakleo vašim ocima. Stoga vas je Jahve izveo jakom rukom i oslobođio vas iz kuće ropstva, ispod vlasti faraona, kralja egipatskog....“(Pnz 7,7-8).

Prema tome ovdje moramo jasno uočiti da govoreći o Izraelu kao narodu Božjem moramo uz sve povjesno – sociološke aspekte trajno računati i na ovu **transcendentalnu dimenziju** Izraela koja je realna i bez koje Izrael ne možemo u potpunosti shvatiti: on je izabrani narod Božji, „am“, „laos“. Ova se transcendentalna dimenzija temelji na činjenici da ga je Bog **izabrao** (Pnz 7,7; Iz 41,8), da ga je **pozvao** (Iz 48,12), **da on za to nema nikakve zasluge**, već je to Bog učinio isključivo iz ljubavi (Pnz7,8; Hoš 11,1). Njegovu je povijest Jahve opečatio jedinstvenim spasenjskim i otkupiteljskim zahvatom: **izbavljenjem iz egipatskog ropstva** i na taj mu način očitovao svoju ljubav i privrženost.

Izabranje u Biblji

Za naš se današnji način razmišljanja Izraelovo izabranje čini kao neki privilegij koji vrijeđa osjećaj pravednosti. Pitamo se zašto baš Židovi.... Pogotovo ako stvari promatramo djelomično u suženo samo u odnosu na židovski narod. Biblja ima drugačije kategorije razmišljanja. U Biblji se izabranje ne promatra prvenstveno kao privilegij, već bitno funkcionalno, ono uvijek prvenstveno znači „**biti u službi**“ određenih Božji planova i zahvata. Tako je to i s Izraelem. On je po svojem izabranju više „instrument“, znak spasiteljskih zahvata Božji u ovoj ljudskoj povijesti. Tako će to biti s Crkvom, kao ćemo u dalnjim razmišljanjima vidjeti.

Izbor se učvršćuje savezništvom

Sadašnji događaj Izraelove vjerničke povijesti je sklapanje Saveza između Boga i Izraela. Tim se savezom uspostavlja od tada jedinstvena veza između Boga i ljudske zajednice. Savez je sklopljen „**u krvi**“ i po njemu se dvanaest Izraelovih plemena povezuju s Jahvom i on s njima u životno zajedništvo. Od toga će se trenutka izraelska povijest (a tako je onda moramo promatrati) odvijati na dva plana: **na povjesnom planu i na planu vjere**, a to znači da Izrael u konkretnim zbivanjima svoje vlastite povijesti prepoznaje djelovanje Jahve-Saveznika i svoju povijest vjernički tumači. Upravo to vjerničko iskustvo Izraela kao i njegovo svjedočenje djelovanja Božjeg u njemu, postaje onda za čitav svijet spasenjska poruka – Riječ Božja.

Tako savez donosi novi odnos između Jahve i Izraela: odsada je Jahve Bog Izrael, a Izrael Jahvin narod. To je očito iz Mojsijevih riječi narodu prije sklapanja saveza:

„Danas stojite svi pred Jahvom, Bogom svojim: vaši plemenski glavari, vaše starještine i vaši nadglednici, svi muževi Izraela, djeca vaša, žene vaše, i došljak koji je u tome taboru – od onoga koji ti siječe drva do onoga koji nosi vodu – da stupite u Savez s Jahvom, Bogom svojim, u Savez, zakletvom potvrđen, što ga Jahve, Bog tvoj, danas s tobom sklapa, da danas od tebe učini narod, i da ti on bude Bog kako ti je rekao i kako se zakleo tvojim osima: Abrahamu, Izaku i Jakovu.“ (Pnz 29, 9-13)

Temeljna „formula“ tog savezničkog odnosa, koji se često pojavljuje u starozavjetnim tekstovima (a Ivan ju je u Otkrivenju 21,3 donio u smislu potpunog ispunjenja i dovršenja) jest „ja ću biti vaš Bog, a vi ćete biti moj narod“ (Lev 26,11). Tom se Božjem narodu pridružuje svaki Izraelac i to ne po rođenju, već po obrezanju. Ono je vanjski vidljivi znak pripadanja narodu Božjem.

Savez na
Sinajev
(usp. Izl
19-24)
predstavlja
odlučni
trenutak
u povijesti
objave.

Oslobađajući Izraela iz
egipatskog ropstva, Bog
izabire Izraela kao svoj narod,
narod Božji (usp. Izl 3,7-10;
7,4) oslobodenje → savez

vjera utemeljena na spasiteljskom činu Božjem u povijesti

Imena, naslovi, slike

Upravo iz Saveza i ovog jedinstvenog odnosa između Izraela i Boga razumljivi su i naslovi, imena kojima je Izrael kao narod Božji oslovljavan u starozavjetnim spisima: on je sveti narod i to je upravo na temelju svojega izabranja, jer ga je Bog na neki način „**odijelio**“, „**ogradio**“, „**izuzeo**“ između drugih. Zato se često označuje i kao narod „**odvojen za Boga**“. U tom je smislu Izrael Božja svojina, jer je njegov narod. To je narod posvećen Jahvi, on ima službu i poslanje egzistencijalne liturgije pa je u tom smislu i „**kraljevstvo svećenika**“. U ovim su naslovima prisutne i slike koje žele izraziti određeni vid ove savezničke stvarnosti.

Izrael je sin, kojeg je Jahve uzeo za ruku i sigurnom rukom izveo iz Egipta, on **je zaručnica ili supruga** koju je Jahve sebi zaručio, sa sobom je najintimnije povezao, pa je stoga ljubomoran na svaku nevjeru i otpad. Upravo zato se u starozavjetnim spisima otpad i idolopoklonstvo naziva preljubom., bludom. Izrael je nadalje **stado** a Jahve njegov pastir koji ga vodi na obilne pašnjake života i daje mu sigurnost i zaštitu. I konačno, Izrael je **vinograd** koji je Jahve kao čokot uzeo i presadio iz Egipta u obećanu zemlju, tu ga je uzgajao, brinuo se za njega, ogradio ga s ljubavlju, podigao u njemu kulu i zaštitio ga. Od njega, s samo očekuje da na tu ljubav uzvrati ljubavlju, da donosi plodove.

VI ĆETE MI BITI KRALJEVSTVO SVEĆENIKĀ, NAROD SVET

Svaka ova slika i svaki od ovih naziva želi nešto istaći od velikog bogatstva ovog savezničkog zajedništva Boga i Izraela. A kako se bogatstvo života nikada riječima ne može adekvatno izraziti (riječi su siromašnije od života), to je sve ovo samo blijeda slika stvarnosti i bogatstva tako jedinstvenog odnosa Boga i jednog naroda. Što se sve tu nije zabilo. Koliki otpadi i koliko povrata, kolika kajanja, i koliko praštanja, koliki prijekori, traženja i pozivi za povratak...?

Poslanje Izraela

Već smo spomenuli da izabranje u Bibliji nije privilegij, već je bitno „u funkciji“ spasiteljskog Božjeg djelovanja. To je slučaj kako s pojedincima, tako i s narodom. I izabranje židovskog naroda od strane Božje nije sebi samoj svrhom, već to prije svega znači određenu zadaću i poslanje. Tako je Izrael bio pozvan da među drugim narodima bude **svjedok jedinoga Boga**, Boga koji se je objavio, očitovao svoje ime, a Izrael je imao sasvim konkretno povijesno iskustvo da je to jedini pravi Bog spasitelj. Toga Boga Izrael je svjedočio među narodima koji su u to vrijeme politeistii svi su klanjali se stvorenjima, tražili pravog Boga Stvoritelja. Izrael je svjedočio da se je taj Bog očitovao, da je on trajno na djelu u ljudskoj povijesti.

Izraelova zadaća jest i biti posrednik „instrument“ po kojemu će Bog jednoga dana sabrati čitavo čovječanstvo. O tome nam svjedoče mnogi biblijski tekstovi. Evo Izaijinog svjedočanstva:

„Dogodit će se na kraju dana: Gora Doma Jahvina bit će postavljena vrh svih gora, uzvišena iznad svih bregova. K njoj će se stjecati svi narodi, nagnut će mnoga plemena i reći: „Hajde, uziđimo na Goru Jahvinu, pođimo u Dom Boga Jakovljeva. On će nas naučiti svojim putovima, hodit ćemo stazama njegovim. Jer će iz Siona Zakon doći, iz Jeruzalema riječ Jahvina.“ On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima, koji će mačeve prikovati u plugove, a koplja u srpove. Neće više narod dizat mača protiv naroda niti se viče učiti ratovanju.“ (Iz 2,2-4)

O COME, O COME
EMMANUEL
IN ENGLISH & HEBREW

Čitav izraelski narod ima i „**liturgijsku funkciju**“. To je liturgija života, slaviti Jahvu prvenstveno po savezničkoj vjernosti, po konkretnom i životnom obdržavanju njegovih zapovijedi. Zato je sav narod svećenički narod (Izl 19,5). O tom svjedoči i Izaija: „A vas će zvati „**Svećenici Jahvini**“, nazivat će vas „**Službenici Boga našega**“ (61,6). Izraelski narod je pozvan da raznosi i razglašava Imena pravoga Boga (Iz 43,21) da ga hvali veliča i blagoslivlje.

Prave slike Boga

- Bog je objavio istinu o sebi već u Starom zavjetu, a vrhunac objave prave slike Boga dogodio se u osobi Isusa Krista koji nam je pokazao lice Oca Nebeskoga. “Tko vidi mene, vidi i Oca”, kaže Isus.

